

سرشناسه	: فلور، ویلم ام. ۱۹۴۲-
عنوان و نام پدیدآور	: تاریخ مالی ایران در روزگار صفویان و قاجاریان (۱۵۰۰-۱۹۲۵) / نوشته‌ی ویلم فلور؛ ترجمه ابوالقاسم سری.
مشخصات نشر	: تهران : توس، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	: ۷۲۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۳۱۵-۷۲۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
بادداشت	: عنوان اصلی: A Fiscal History of Iran in the Safavid and Qajar Periods 1500-1925, c1998
موضوع	: ایران - اوضاع اقتصادی - ۹۰۷-۱۱۴۸ ق.
موضوع	: ایران - اوضاع اقتصادی - ۱۱۹۳-۱۳۴۴ ق.
شناسه افزوده	: سری، ابوالقاسم، ۱۳۱۲ -، مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲/۲۸۱/۱۱۷۸DSR
رده بندی دیوبی	: ۹۵۵/۰۷۱۰۸۳۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۴۸۹۸۰۱

انتشارات توس

تاریخ مالی ایران

در روزگار صفویان و قاجاریان

نوشته ویلم فلور

ترجمه: دکتر ابوالقاسم سری

ویراستار: آرش سری

چاپ اول، زمستان ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

صفحه‌آرایی (توضیحات): ندا جبار

چاپخانه: حیدری

قیمت: ۵۷۰۰۰ تومان

ISBN: 978-964-315-728-9

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۱۵-۷۲۸-۹

کلیه حقوق چاپ و انتشار این اثر به هر صورت محفوظ و مخصوص انتشارات توس است.

دفتر مرکزی: خیابان دانشگاه، بنیست پور جوادی، پلاک ۵ - تلفن: ۶۶۴۹۱۴۴۵

مرکز فروش: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، پلاک ۱۷۸ - تلفن: ۶۶۴۶۱۰۰۷

نشانی اینترنتی: info@toospub.com پست الکترونیک: www.toospub.com

فهرست

۱۱	پیشگفتار مترجم
۲۳	درباره‌ی نویسنده
۲۵	پیش سخن (به خامه استاد احسان یارشاطر)
۲۷	پیشگفتار
فصل ۱: اقتصاد سیاسی روزگار صفویان و قاجاریان	
۳۱	ویژگی‌های نظام سیاسی
۳۳	نظام اقتصادی (۱۵۰۰-۱۹۲۵)
۳۴	حق مالکیت زمین
۳۵	اداره زمین
۳۶	قدرت‌های اداره کنندگان زمین
۳۷	روستاییان در بند
۳۸	تولید و استخراج افزوده
۳۸	ویژه‌گردانی تولید
۴۲	وضع شهر
۴۹	اندازه‌ی محدود بازار
۵۰	دشواری‌های سرمایه‌گذاری
۵۱	سطح پایین سرمایه‌گذاری
۶۲	تأثیر بر بدعت و نوآوری
۶۵	عامل جمعیت شناسیک
۶۵	سطح بهره‌کشی
فصل ۲: نقش حکومت صفوی و واگذاری درآمدها	
۶۹	گسترش ساختار اداری
۷۱	نظام پاداش
۷۴	واگذاری درآمدها

۷۵.....	تیول
۸۶.....	همه ساله
۹۶.....	سیورغال
۱۰۳.....	وظیفه
۱۰۵.....	مقرری، انعام، مددخراج، مدد معاش، مداخل
۱۰۷.....	مشمولیت مالیات
 فصل ۳: ساختار اداره‌ی مالی.....	
۱۱۳.....	
۱۱۵.....	سازمان مالی
۱۱۵.....	نظام مرکزی
۱۲۸.....	گمارش کارمندان و دیگر کارهای دیوان سالارانه
۱۳۰.....	کارمندان دونپایه‌تر
۱۳۳.....	اداره ولایتی
۱۳۸.....	اداره وقف
۱۴۲.....	تحصیلداران، احتصالداران و محصلان
۱۴۵.....	دستگاه اداری در روزگار افشاریان و زندیان
۱۴۶.....	مدیریت مالی: شیوه‌های بودجه‌بندی و سندها: دفترهای عمدۀ مالی
۱۴۸.....	قانون
۱۵۰.....	روزنامه
۱۵۱.....	دفتر اوارجه
۱۵۲.....	دفتر توجیه
۱۵۴.....	دفتر جمع
 فصل ۴: مالکیت زمین در روزگار صفویان.....	
۱۵۷.....	مالک زمین کیست؟
۱۵۹.....	طبقه‌های زمین
۱۶۰.....	زمین‌های دولتی (ممالک و خاصه)
۱۶۱.....	خاصه
۱۶۸.....	زمین خصوصی یا ملک
۱۷۵.....	وقف
۱۸۱.....	موات یا زمین مرده

فهرست □ ۷

فصل ۵: نظام مالی صفویان و افشاریان.....	۱۸۳
نظریه زمین و مالیات‌بندی حکومت.....	۱۸۵
مال و جهات یا مالیات کشاورزی و صنعتی: اصطلاح شناسی.....	۱۸۷
سطح مالیات ارضی.....	۱۹۳
ارزیابی مالیاتی.....	۱۹۹
میزان بهره‌کشی.....	۲۰۳
وضع ارباب و دهقان.....	۲۰۶
تمغا یا مالیات بازرگانی: مالیات بر کسب و بازرگانی.....	۲۱۲
مالیات‌صنف.....	۲۱۵
مالیات‌های پیشه‌های بدنام.....	۲۲۰
عوارض گمرک (خروج یا عشور).....	۲۲۵
مالیات بر چارپایان روتایی.....	۲۳۹
مالیات ضرایب‌خانه.....	۲۴۳
اجاره بهای سرچشم‌های طبیعی.....	۲۴۴
تكلیفات و عوارض اضافی.....	۲۴۶
رسومات، وجوده و حقوق دستمزدها.....	۲۵۰
عوارض خدمت.....	۲۶۳
خدمت نظامی.....	۲۷۴
مالیات‌هایی که در شکل ارمغان بود.....	۲۷۷
ضبط فرمودن و غنیمت.....	۲۸۸
مالیات‌های مذهبی.....	۲۹۰
فصل ۶: دگرگونی و گسترش درسیاست مالی حکومت.....	۲۹۱
صفویان.....	۲۹۴
افشاریان.....	۳۱۵
زندیان.....	۳۲۷
فصل ۷: نقش حکومت قاجار و واگذاری درآمدها.....	۳۳۷
گسترش ساختار اداری.....	۳۳۸
نقش رهبران موروژی محلی.....	۳۴۲
واگذاری درآمدها.....	۳۴۹

فصل ۸: ساختار مالی دستگاه اداری و بودجه دولت.....	۳۵۹
اداره مالی ولایتی	۳۶۲
اداره مالی ملی	۳۶۹
مستوفیان	۳۷۸
بودجه سالانه	۳۸۲
بودجه سپاه	۳۹۰
حقوق شاه یا ملکه	۳۹۱
وضعیت پس از ۱۹۰۶	۳۹۳
گردآوری مالیات	۳۹۴
فصل ۹: ساختار و گسترش درآمدهای مالیاتی.....	
ساختار مالیات‌های اصلی	۴۱۳
مالیات زمین	۴۱۵
مالیات کشاورزی	۴۱۷
مالیات ملک	۴۱۸
وقف	۴۲۷
تیول	۴۳۱
خالصه	۴۳۲
مالیات آسیاب	۴۳۶
مالیات چارپایان اهلی(مراعی و مواشی)	۴۵۰
مالیات طایفه‌ای (مالیات ایلات)	۴۵۱
مالیات سرانه	۴۵۴
مالیات مستغلات	۴۵۸
مالیات کندوهای زنبور عسل	۴۶۱
مالیات جنگل‌ها	۴۶۳
مالیات مرانع	۴۶۴
مالیات آموزش و پرورش	۴۶۵
مالیات کارگاه‌های بافتگی	۴۶۶
مالیات نظامی	۴۶۶
مالیات صنف	۴۷۵
گمرک	۴۸۳
پیش از ۱۸۲۸	۴۸۳

فهرست □ ۹

روزگار پس از ۱۸۲۸.....	۴۸۶
عارض گمرکی و هزینه‌های محمره.....	۵۰۱
روزگار ۱۹۰۳-۱۹۲۵.....	۵۰۹
مالیات‌های نامستقیم دیگر- مالیات ترباک.....	۵۱۶
تعرفه گمرک‌ها.....	۵۲۱
مالیات الكل.....	۵۲۲
مالیات تباکو.....	۵۲۵
مالیات کشتار.....	۵۲۶
مالیات فخاری.....	۵۳۰
مالیات حمل و نقل یا نواقلی.....	۵۳۱
مالیات راه.....	۵۳۴
مالیات بازار چارپایان.....	۵۳۹
مالیات نمک.....	۵۴۰
مالیات‌های بومی یا ناحیه‌ای.....	۵۴۰
مالیات قبانداری.....	۵۴۱
مالیات دلالی.....	۵۴۱
مالیات تئاتر (نمایش).....	۵۴۱
مالیات حراج.....	۵۴۲
مالیات سوخت.....	۵۴۲
مالیات میوه.....	۵۴۲
مالیات انبار.....	۵۴۳
مالیات کلکرانی.....	۵۴۳
مالیات بخت‌آزمایی.....	۵۴۴
مالیات شمیران (باج شمیران).....	۵۴۴
مالیات تلگراف.....	۵۴۵
مالیات اسکله.....	۵۴۵
مالیات پنه.....	۵۴۵
مالیات سبزی.....	۵۴۵
مالیات چیت.....	۵۴۶
دیگر مالیات‌ها.....	۵۴۶
مالیات‌های ویژه.....	۵۴۶

۱۰ □ تاریخ مالی ایران

فصل ۱۰: دگرگونی و گسترش در اداره و سیاست مالی.....	۵۵۹
فرمانروایی آقا محمد خان.....	۵۶۸
فرمانروایی فتحعلی شاه.....	۵۶۹
فرمانروایی محمد شاه (۱۸۳۴-۴۸).....	۵۷۴
فرمانروایی ناصرالدین شاه.....	۵۷۸
روزگار امیر کبیر.....	۵۷۸
روزگار مشیرالدوله.....	۵۸۲
روزگار امین‌السلطان.....	۵۸۸
روزگار رایزنان بیگانه	۵۹۳
روزگار امین‌الدوله	۵۹۳
بحران پیشتر مدیریت	۵۹۵
مجلس یکم دگرگونی پدید می‌آورد.....	۶۰۱
روزگار شوستر.....	۶۱۰
روزگار مورنارد Mornard.....	۶۱۴
روزگار میلسپو	۶۲۵
نتیجه	۶۳۵
۱- بسیج سرمایه	۶۳۹
۲- انگیزه‌ها	۶۴۰
۳- پخش درآمد	۶۴۱
واژه‌نامه	۶۴۵
کوته‌نوشت‌ها	۶۷۱
کتابنامه	۶۷۳
نمایه	۶۸۷
فهرست‌نامه تفضیلی	۷۱۷